

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА

Члан 1.

У Закону о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“, бр.36/11 и 139/14), после члана 11. додаје се назив члана и чл. 11а и 11б који гласе:

„Члан 11а

Максимална ефективна каматна стопа у складу са овим законом је један процентни поен нижа од стопе затезне камате утврђене законом којим се уређује затезна каматна стопа.

Стамбени кредити

Члан 11б

Максимална ефективна каматна стопа на стамбене кредитне у складу са овим законом не може бити већа од просечне каматне стопе на одобрене стамбене кредитне у Републици Србији, на дан 31. децембра 2014. године, увећане за један процентни поен, при чему не може бити већа од 6% за стамбене кредитне изражене у страниј валути.

Корекција максимално дозвољене каматне стопе из става 1. овог члана врши се једном годишње са датумом 31. децембар.

Просечну каматну стопу из става 1. овог члана обрачунава и објављује Народна банка Србије“.

Члан 2.

У члану 22. после става 2. додају се ст. 3. и 4. који гласе:

„Провизија за коришћење кредитне картице не може бити виша од 0,2% вредности обављеног промета.

Накнада за подизање готовине на банкомату друге банке не може бити виша од 0,1% вредности подигнуте готовине, односно виша од 100 динара уколико је 0,1% вредности готовине више од 100 динара.“

Члан 3.

У члану 29. став 1. после речи: „и то“ додају се речи: „најмање 15 дана“.

Члан 4.

У члану 36. ст. 2. до 6 .бришу се.

Члан 5.

У члану 50. став 1. у уводној реченици речи: „80.000 до 1.000.000“ замењују се речима: „1.000.000 до 2.000.000“.

После тачке 12) додају се тач. 12а) и 12б) које гласе:

„12а) ако је уговорена ефективна каматна стопа виша од максималне ефективне каматне стопе из члана 11а овог закона;

12б) ако је уговорена каматна стопа за стамбени кредит виша од максималне ефективне каматне стопе из члана 11б овог закона;“

После тачке 24) додају се тач. 24а) и 24б) које гласе:

„24 а) ако је уговорена накнада за коришћење платне картице виша од максималног износа из члана 22. став 3. овог закона;

24б) ако је уговорена провизија за подизање готовине са банкомата друге банке виша од максималног износа из члана 22. став 4. овог закона;“

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Образложење

I Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 21. Устава Републике Србије којим је између осталог утврђено да су сви пред Уставом и законом једнаки; у члану 90. став 2. Устава Републике Србије којим се забрањују радње усмерене против здравља, безбедности и приватности потрошача, као и све нечасне радње на тржишту; и члану 97. тачка 6. по којем Република Србија уређује и обезбеђује између осталог и јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, банкарски и девизни систем.

II Разлози за доношење закона

Зеленашки уговор као такав је дефинисан и забрањен Законом о облигационим односима али не постоји тренутно пропис којим се установљава било која тачна квантификација. У пракси се често, скоро по правилу, дешава да и управни органи и судови нерадо сами дефинишу ту границу што опет доводи до масовне злоупотребе на штету грађана. Пошто не постоји ограничење за висину камата банке могу неометано искоришћавати лоше материјално стање корисника финансијских услуга тиме се створила потреба за новелирањем постојећег Закона о заштити корисника финансијских услуга .

Такође је у прошлом периоду примећена склоност банака да једнострано пребацују терет промене девизне валуте у којој је кредит уговорен на корисника кредита противно Закону о облигационим односима што је до сада на одговарајући начин било санкционисано од стране домаћих судова. Ипак, мали број грађана и компанија, што због необавештености што због трошкова процеса, није био спреман упуштати се у судске спорове против банака. Тиме се ствара још већа морална обавеза на страни законодавца да адекватније реши питање заштите грађана и привреде као банкарских клијената.

Народна Скупштина Републике Србије је у циљу заштите банкарских клијената 2011. године усвојила Закон о заштити корисника финансијских услуга. Примена закона довела је до одређеног побољшања положаја грађана у смислу боље информисаности и ограничења самовоље банака приликом закључивања уговора. Међутим, у пракси су примећене и одређене злоупотребе ид стране банака и стога је неопходно извршити измене и допуне овог Закона како би се спречило њихово понављање у будућности.

Законом су овога пута обухваћена и правна лица и предузетници, а не само грађани зато што је уочено да су ови клијенти такође изложени самовољи банака приликом закључивања уговора. Ово се нарочито односи на сегмент малих и средњих предузећа, која имају најслабију преговарачку снагу. Као последицу ове праксе имамо чињеницу да Србија у корпоративном сектору има убедљиво највеће реалне банкарске марже у Европи, чиме се значајно нарушава њихова конкурентска позиција на европском и светском тржишту.

Земље у региону - Хрватска, Црна Гора или Македонија и су ограничиле каматне стопе банака различитим мерама и на различитим нивоима. У већини случајева регулатива се односи на спречавање зеленашења, а судећи по максималним лимитима у многим земљама - многе услуге готово свих банака у Србији могле би се подвести под зеленашење.

Тако је максимална каматна стопа за потрошачке кредите у Шпанији 10 одсто, у Холандији 15, а у Пољској 20 одсто. У Хрватској банке покушавају да се одупру намери владе да максималну камату на потрошачке кредите спусте са 12 на девет или 10 одсто, док је у новембру прошле године у Црној Гори одређен законски максимум од 15 одсто. Према последњем извештају о кретању каматних стопа банака становништву Народне банке Србије, просечна каматна стопа за потрошачке кредите везане за евро износила је 13,6 одсто, а максимална иде до 22 одсто. Најдрастичнији примери су код камата на минусе по текућем рачуну или коришћењу кредитних картица. Камате на минус иду од 20 до 40 одсто, а просечна каматна стопа на дуг преко кредитне картице је 25 одсто.

Често се може чути објашњење да су каматне стопе високе због високе инфлације. То је свакако разлог скупим кредитима у динарима, али око 70 одсто зајмова у Србији је везано за евре, а тада банке не занимају домаће цене већ реалну вредност рачунају и чувају - у еврима.

Од 2006. до 2012. године привреда Србије је на име камата и курсних разлика платила скоро 27 милијарди евра. Значајан део ових средстава би представљао уштеду и огроман инвестициони потенцијал, а познато је да само инвестиције обезбеђују бржи привредни раст и нова радна места. У тој ситуацији привреда је само проточни бојлер за исплаћивање камата банкама и пореза држави. Имамо највише каматне стопе у Европи. У ситуацију када су сви економски агрегати у силазној путањи, само расту трошкови пословања. Поред кредита, банке наплаћују огромне суме и платном промету и промету картицама.

III Објашњење основних правних института и појединих решења

У члану 1. Предлога закона додају се назив члана и чл. 11а и 11б којима се ограничава годишња ефективна каматна стопа на ниво који је један процентни поен нижи од стопе законске затезне камате, што је правично и широко примењено решење. Законска затезна камата обрачунава се као референтна каматна стопа, која укључује специфичности које носи пословање у одређеној земљи и увећана је за одређени проценат (у Србији тренутно 8%), који омогућава да банка оствари разумну зараду.

Ограничава се годишња ефективна каматна стопа посебно на стамбене кредите, тако да не може бити већа од просечне каматне стопе на одобрене стамбене кредите у Републици Србијина дан 31.12.2014. године, увећане за један процентни поен. Ово је такође решење које је примењено у многим земљама ЕУ и примерено је стамбеним кредитима код којих нема основа за велике разлике у каматним стопама јер су сви кредити обезбеђени хипотекама.

За кредите изражене у иностраној валути максимална ефективна каматна стопа не може бити већа од 6%, у случају да је просечна каматна стопа увећана за један процентни поен већа од наведеног износа. Овим чланом уређује се и процедура за годишње кориговање максималне каматне стопе.

У члану 2. Предлога закона предложеном допуном члана 22. ограничава се провизија за коришћење платне картице на 0,2%, чиме се избегавају уочене злоупотребе у овом сегменту пословања банака јер се у пракси провизије крећу и до 2%.

Ограничава се накнада за подизање готовине на банкомату друге банке на 0,1%, односно на 100 динара ако је 0,1% више од 100 динара, пошто је у пракси уочено да се накнаде крећу и до 20%.

У члану 3. Предлога закона уводи се обавеза обавештавања о променљивој номиналној каматној стопи у року од најмање 15 дана, како би клијент банке био благовремено упознат са променама услова и трошковима којима ће бити изложен у наредном периоду.

У члану 4. Предлога закона брисањем наведених ставова у члану 36. практично се укида накнада за превремену отплату кредита.

У Члану 5. Предлога закона повећавају се износи новчане казне за кршење одредби овог закона и уводе се нове казнене одредбе, сагласно предложеним изменама и допунама овог закона.

У члану 6. прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV Анализа ефеката закона

Усвајањем и применом предложених решења у знатној мери ће се спречити штетне последице по финансијско стање наших грађана као корисника финансијских услуга.

V Финансијска средства потребна за примену закона

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

VI Разлози за доношење закона по хитном поступку

Доношење овог закона по хитном поступку се предлаже из разлога да би се избегле даље штетне последице по финансијско стање наших грађана као корисника финансијских услуга.

**ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ
УСЛУГА КОЈИ СЕ МЊЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ**

„ЧЛАН 11А.

МАКСИМАЛНА ЕФЕКТИВНА КАМАТНА СТОПА У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ ЈЕ ЈЕДАН ПРОЦЕНТНИ ПОЕН НИЖА ОД СТОПЕ ЗАТЕЗНЕ КАМАТЕ УТВРЂЕНЕ ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЗАТЕЗНА КАМАТНА СТОПА .

СТАМБЕНИ КРЕДИТИ

ЧЛАН 11Б.

МАКСИМАЛНА ЕФЕКТИВНА КАМАТНА СТОПА НА СТАМБЕНЕ КРЕДИТЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ НЕ МОЖЕ БИТИ ВЕЋА ОД ПРОСЕЧНЕ КАМАТНЕ СТОПЕ НА ОДОБрене СТАМБЕНЕ КРЕДИТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 2012. ГОДИНЕ, УВЕЋАНЕ ЗА ЈЕДАН ПРОЦЕНТНИ ПОЕН, ПРИ ЧЕМУ НЕ МОЖЕ БИТИ ВЕЋА ОД 6% ЗА СТАМБЕНЕ КРЕДИТЕ ИЗРАЖЕНЕ У СТРАНОЈ ВАЛУТИ.

КОРЕКЦИЈА МАКСИМАЛНО ДОЗВОЉЕНЕ КАМАТНЕ СТОПЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ВРШИ СЕ ЈЕДНОМ ГОДИШЊЕ СА ДАТУМОМ 31. ДЕЦЕМБАР.

ПРОСЕЧНУ КАМАТНУ СТОПУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОБРАЧУНАВА И ОБЈАВЉУЈЕ НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ“.

Члан 22.

Уговор о издавању и коришћењу платне картице садржи следеће обавезне елементе:

- 1) пословно име, име и адресу уговорних страна;
- 2) карактеристике, начин употребе и ограничења употребе картице;
- 3) начин поступања корисника ради безбедног коришћења картице;
- 4) проценат минималне месечне обавезе за плаћање код кредитне картице;
- 5) валуту у којој се врши обрачунавање дуговања по картици;
- 6) обавештење о постојању накнаде за подизање готовине на банкомату друге банке;

7) обавештење о износу провизија за коришћење платне картице у иностранству, обавештење о валути у којој се евидентира трансакција извршена у иностранству, као и обавештење о курсу који се примењује при конверзији износа трансакција насталих у иностранству у валуту задужења корисника, укључујући и евентуалне провизије које се наплаћују код конверзије;

8) начин поступања корисника у случају уоченог неовлашћеног коришћења података с картице, оштећења, крађе или губитка картице;

9) начин поступања корисника и банке у случају блокаде картице;

10) одговорност и обавезно поступање корисника и банке издаваоца картице у случају крађе и губитка картице, односно у случају неовлашћеног коришћења података с картице;

11) право корисника на одустанак од уговора, услове и начин одустанка;

12) право на приговор и могућност покретања поступка посредовања ради вансудског решавања спорног односа;

13) адресу Народне банке Србије као органа који врши контролу банака.

Уговор из става 1. овог члана, поред елемената из тог става, садржи и елементе из члана 19. став 1. овог закона, осим елемента из тачке 8. тог става.

ПРОВИЗИЈА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПЛАТНЕ КАРТИЦЕ НЕ МОЖЕ БИТИ ВИША ОД 0,2% ВРЕДНОСТИ ОБАВЉЕНОГ ПРОМЕТА.

НАКНАДА ЗА ПОДИЗАЊЕ ГОТОВИНЕ НА БАНКОМАТУ ДРУГЕ БАНКЕ НЕ МОЖЕ БИТИ ВИША ОД 0,1% ВРЕДНОСТИ ПОДИГНУТЕ ГОТОВИНЕ, ОДНОСНО ВИША ОД 100 ДИНАРА УКОЛИКО ЈЕ 0,1% ВРЕДНОСТИ ГОТОВИНЕ ВИШЕ ОД 100 ДИНАРА.

Члан 29.

Ако је уговорена променљива номинална каматна стопа - банка, односно давалац лизинга дужни су да о измени те стопе корисника обавесте у писаној форми или на другом трајном носачу података, и то **најмање 15 дана** пре почетка примене измењене стопе, односно периодично у складу са уговором, и да у том обавештењу наведу датум од када се измењена стопа примењује.

Уз обавештење из става 1. овог члана - банка код уговора о кредиту, односно давалац лизинга код уговора о лизингу у писаној форми или на другом трајном носачу података достављају кориснику и измењени план отплате кредита, односно план отплате предмета лизинга.

Банка, односно давалац лизинга дужни су да, на захтев корисника, планове из става 2. овог члана учине доступним кориснику за све време трајања уговорног односа, и то без накнаде.

Обавеза обавештавања из става 1. овог члана постоји и у случају измене променљивих елемената који утичу на висину других новчаних обавеза.

Члан 36.

Корисник има право да у било ком моменту, у потпуности или делимично, изврши своје обавезе из уговора о кредиту, у ком случају има право на умањење укупне цене кредита за износ камате и трошкова за преостали период трајања тог уговора (превремена отплата).

~~Банка може да уговори накнаду за превремену отплату кредита ако је за период превремене отплате уговорена фиксна номинална каматна стопа, а код уговора о кредиту чији је предмет куповина непокретности ако је уговорена фиксна или променљива номинална каматна стопа.~~

~~Накнада из става 2. овог члана може се уговорити до висине претрпљене штете због превремене отплате, а највише до 1% износа превремено отплаћеног кредита, и то ако је период између превремене отплате и рока испуњења обавезе из уговора о кредиту дужи од једне године; ако је овај период краћи, ова накнада не може бити већа од 0,5% износа превремено отплаћеног кредита.~~

~~Банка може тражити накнаду из става 2. овог члана под условом да је износ превремене отплате у периоду од дванаест месеци већи од 1.000.000 динара.~~

~~Накнада из става 2. овог члана не може се захтевати:~~

~~– ако се отплата врши на основу закљученог уговора о осигурању чија је намена обезбеђивање отплате;~~

~~– у случају дозвољеног прекорачења рачуна;~~

~~– ако се отплата врши у току периода за који је уговорена променљива номинална каматна стопа, осим код кредита чији је предмет куповина непокретности.~~

~~Накнада из овог члана ни у једном случају не може бити већа од износа камате коју би корисник платио током периода између превремене отплате и рока испуњења обавезе из уговора о кредиту.~~

Под штетом из овог члана подразумева се разлика између камате уговорене с корисником и тржишне камате по којој банка може да пласира

износ добијен превременом отплатом у моменту ове отплате, укључујући и административне трошкове.

Одредбе овог члана примењују се и на уговор о лизингу.

Члан 50.

Новчаном казном од ~~80.000 до 1.000.000~~ ~~1.000.000 до 2.000.000~~ динара казниће се банка:

- 1) ако финансијске услуге не оглашава на јасан и разумљив начин или их оглашава супротно пропису Народне банке Србије из [члана 6.](#) став 2. овог закона, односно ако оглашавање садржи нетачне информације или информације које могу створити погрешну представу о условима под којима корисник користи ове услуге ([члан 6.](#) овог закона);
- 2) ако уговор није сачињен у писменој форми или на другом трајном носачу података ([члан 7.](#) став 1. овог закона);
- 3) ако корисник не добије примерак уговора ([члан 7.](#) став 2. овог закона);
- 4) ако уговор садржи одредбе којима се корисник одриче права која су му гарантована овим законом ([члан 7.](#) став 3. овог закона);
- 5) ако у досијеу корисника не чува уговор или уговорну документацију ([члан 7.](#) став 4. овог закона);
- 6) ако у пословним просторијама у којима нуди услуге корисницима или на Интернет страници не држи истакнуто обавештење о вредности уговорених променљивих елемената на дневном нивоу ([члан 8.](#) став 5. овог закона);
- 7) ако уговор садржи упућујућу норму на пословну политику или друге акте банке кад су у питању они елементи који су овим законом предвиђени као обавезни елементи уговора ([члан 8.](#) став 6. овог закона);
- 8) ако новчану уговорну обавезу не утврди на начин одређен одредбама [члана 8.](#) овог закона ([члан 8.](#) став 7. овог закона);
- 9) ако не обезбеди усклађеност општих услова пословања с прописима ([члан 9.](#) став 2. овог закона);
- 10) ако на видном месту у пословним просторијама у којима нуди услуге корисницима и на Интернет страници не обезбеди да се корисник упозна са општим условима пословања на српском језику најкасније 15 дана пре дана почетка њихове примене ([члан 10.](#) став 1. овог закона);
- 11) ако кориснику не пружи одговарајућа објашњења и инструкције који се односе на примену општих услова пословања у вези са одређеном финансијском услугом, или му не достави те услове, у писменој форми или на другом трајном носачу података, иако је корисник то захтевао ([члан 10.](#) став 2. овог закона);

12) ако ефективну каматну стопу не обрачунава на прописани начин ([члан 11.](#) овог закона);

12А) АКО ЈЕ УГОВОРЕНА ЕФЕКТИВНА КАМАТНА СТОПА ВИША ОД МАКСИМАЛНЕ ЕФЕКТИВНЕ КАМАТНЕ СТОПЕ ИЗ ЧЛАНА 11А ОВОГ ЗАКОНА;

12Б) АКО ЈЕ УГОВОРЕНА КАМАТНА СТОПА ЗА СТАМБЕНИ КРЕДИТ ВИША ОД МАКСИМАЛНЕ ЕФЕКТИВНЕ КАМАТНЕ СТОПЕ ИЗ ЧЛАНА 11Б ОВОГ ЗАКОНА;

13) ако од корисника захтева или наплати накнаду супротно [члану 12.](#) став 7. овог закона у случају одустанка корисника од уговора ([члан 12.](#) став 7. овог закона);

14) ако кориснику не даје у писменој форми или на другом трајном носачу података, без накнаде, информације, податке и инструкције који су у вези с његовим уговорним односом или их не даје на начин и у роковима утврђеним уговором ([члан 13.](#) овог закона);

15) ако при оглашавању депозитних и кредитних услуга не наведе јасно и прецизно на репрезентативном примеру податке из [члана 15.](#) овог закона ([члан 15.](#) став 1. овог закона);

16) ако при оглашавању депозитних и кредитних послова износ ефективне каматне стопе није назначен, односно написан тако да је уочљивији од осталих елемената ([члан 15.](#) став 3. овог закона);

17) ако постојање обавезе за закључење уговора о споредним услугама не искаже јасно, сажето и на видљив начин, заједно са исказивањем ефективне каматне стопе ([члан 16.](#) став 1. овог закона);

18) ако при оглашавању кредита, дозвољеног прекорачења рачуна или кредитне картице чија је номинална каматна стопа 0% не назначи и све услове под којима се одобравају тај кредит/дозвољено прекорачење рачуна/кредитна картица ([члан 16.](#) став 2. овог закона);

19) ако при оглашавању користи изразе којима се кредит, дозвољено прекорачење рачуна или кредитна картица означавају бесплатним или сличне изразе а одобрење тог кредита/дозвољеног прекорачења рачуна/кредитне картице је условљено закључењем другог уговора или било чим што представља трошак за корисника или ствара другу обавезу ([члан 16.](#) став 3. овог закона);

20) ако у предуговорној фази поступи супротно одредбама [члана 17.](#) овог закона, а посебно ако понуда не садржи прописане елементе ([члан 17.](#) овог закона);

21) ако корисника одмах, без накнаде, писмено не обавести о резултатима увида у базу података и о подацима из те базе у случају одбијања захтева за кредит, дозвољено прекорачење рачуна или кредитну картицу ([члан 18.](#) став 3. овог закона);

22) ако уговор о кредиту не садржи обавезне елементе из [члана 19.](#) овог закона или ако кориснику или даваоцу средства обезбеђења не уручи један примерак плана отплате кредита и прегледа обавезних елемената кредита који садржи основне податке о кредиту ([члан 19.](#) овог закона);

23) ако уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна не садржи обавезне елементе из [члана 20.](#) овог закона или ако кориснику или даваоцу средства обезбеђења не уручи један примерак, односно копију тог уговора с прегледом обавезних елемената дозвољеног прекорачења рачуна који садржи основне податке о прекорачењу рачуна ([члан 20.](#) овог закона);

24) ако уговор из [члана 22.](#) овог закона не садржи обавезне елементе из тог члана или не поступи у складу с тим чланом ([члан 22.](#) овог закона);

24А) АКО ЈЕ УГОВОРЕНА НАКНАДА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПЛАТНЕ КАРТИЦЕ ВИША ОД МАКСИМАЛНОГ ИЗНОСА ИЗ ЧЛАНА 22. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА;

24Б) АКО ЈЕ УГОВОРЕНА ПРОВИЗИЈА ЗА ПОДИЗАЊЕ ГОТОВИНЕ СА БАНКОМАТА ДРУГЕ БАНКЕ ВИША ОД МАКСИМАЛНОГ ИЗНОСА ИЗ ЧЛАНА 22. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНА;

25) ако уговор о депозиту не садржи обавезне елементе из [члана 23.](#) овог закона или при закључивању овог уговора не уручи кориснику један примерак плана исплате депозита и прегледа обавезних елемената депозита који садржи основне податке о депозиту ([члан 23.](#) ст. 1. и 3. овог закона);

26) ако од корисника захтева или му наплати накнаду кад је корисник раскинуо уговор у складу с [чланом 23.](#) став 4. овог закона или му обрачуна нижу камату супротно том ставу ([члан 23.](#) став 4. овог закона);

27) ако уговори променљиву номиналну каматну стопу супротно [члану 26.](#) овог закона или се не придржава уговорених услова у вези са овом стопом ([члан 26.](#) овог закона);

28) ако уговор о другим банкарским услугама не садржи податке о врсти и висини свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника ([члан 27.](#) овог закона);

29) ако не прибави писмену сагласност за измену обавезних елемената уговора пре примене те измене, односно једнострано измени услове из уговора или једнострано раскине, односно откаже уговор или не обавести корисника о изменама из [члана 28.](#) став 2. овог закона на начин утврђен у ставу 3. тог члана ([члан 28.](#) овог закона);

30) ако корисника у писменој форми или на другом трајном носачу података не обавести о измени уговорене променљиве номиналне каматне стопе и променљивих елемената који утичу на висину других новчаних обавеза, и то пре почетка њихове примене, односно периодично у складу са уговором или не наведе датум од када се та стопа и/или ти елементи примењују ([члан 29.](#) ст. 1. и 4. овог закона);

31) ако уз обавештење о измени променљиве номиналне каматне стопе бесплатно, у писменој форми или на другом трајном носачу података, не достави измењени план отплате кредита или кориснику не учини доступним овај план без накнаде за све време трајања уговорног односа ([члан 29.](#) ст. 2. и 3. овог закона);

32) ако корисника на уговорени начин благовремено не обавести о промени података који нису обавезни елементи уговора у смислу овог закона ([члан 30.](#) овог закона);

33) ако кориснику не достави обавештење о стању његовог дуга и прекорачењу рачуна у року и на начин утврђеним у [члану 31.](#) овог закона ([члан 31.](#) овог закона);

34) ако на доспелу а неизмирену обавезу не примењује правила о камати која се примењује у случају дужничке доцње прописана законом којим се уређују облигациони односи ([члан 32.](#) став 1. овог закона);

35) ако код револвинг кредита не поступи у складу с [чланом 33.](#) овог закона ([члан 33.](#) овог закона);

36) ако не примени званични средњи курс при одобравању кредита индексираног у страној валути или при његовој отплати, односно код уговора о депозиту ([члан 34.](#) овог закона);

37) ако исти метод обрачуна камате не примени и на положени наменски депозит и на обрачун камате на износ одобреног кредита ([члан 35.](#) овог закона);

38) ако наплати накнаду за превремену отплату супротно [члану 36.](#) овог закона ([члан 36.](#) овог закона);

39) ако кориснику, односно даваоцу средства обезбеђења не омогући преузимање неискоришћених средстава обезбеђења након потпуног измирења обавеза корисника према банци по одређеном уговору или их писмено не обавести да је корисник све своје обавезе према банци измирио у року од 30 дана од дана измирења тих обавеза, односно ако ово обавештење не садржи прописане податке ([члан 37а](#) овог закона);

40) ако код уступања потраживања поступи супротно [члану 39.](#) овог закона ([члан 39.](#) овог закона);

41) ако обавља непоштenu пословну праксу или уговара неправичне одредбе ([члан 41.](#) овог закона);

42) ако кориснику не омогући подношење приговора или не одговори на његов приговор у року и на начин из [члана 42.](#) овог закона, или захтева или наплати накнаду или друге трошкове за подношење тог приговора, или у пословним просторијама у којима нуди услуге корисницима и на Интернет страници не обезбеди могућност подношења приговора, односно могућност да се корисник упозна с начином подношења приговора и начином поступања по приговору ([члан 42.](#) овог закона);

43) ако није поступила у складу с [чланом 54.](#) овог закона ([члан 54.](#) овог закона).

Члан 50а

Новчаном казном од 50.000 до 800.000 динара казниће се давалац лизинга:

1) ако услуге лизинга не оглашава на јасан и разумљив начин или их оглашава супротно пропису Народне банке Србије из [члана 6.](#) став 2. овог закона, односно ако оглашавање садржи нетачне информације или информације које могу створити погрешну представу о условима под којима корисник користи ове услуге ([члан 6.](#) овог закона);

2) ако уговор о лизингу није сачињен у писменој форми или на другом трајном носачу података ([члан 7.](#) став 1. овог закона);

3) ако корисник не добије примерак уговора о лизингу ([члан 7.](#) став 2. овог закона);

4) ако уговор о лизингу садржи одредбе којима се корисник одриче права која су му гарантована овим законом ([члан 7.](#) став 3. овог закона);

Новчаном казном од ~~80.000 до 1.000.000~~ **1.000.000 до 2.000.000** динара казниће се банка, односно давалац лизинга:

1) ако уговори садрже упућујућу норму на пословну политику кад су у питању они елементи који су овим законом предвиђени као обавезни елементи уговора (члан 8. став 5. овог закона);

2) ако поступа супротно одредби члана 8. став 6. овог закона;

2А) АКО ЈЕ УГОВОРЕНА ЕФЕКТИВНА КАМАТНА СТОПА ВИША ОД МАКСИМАЛНЕ ЕФЕКТИВНЕ КАМАТНЕ СТОПЕ ИЗ ЧЛАНА 11А ОВОГ ЗАКОНА;

2Б) АКО ЈЕ УГОВОРЕНА КАМАТНА СТОПА ЗА СТАМБЕНИ КРЕДИТ ВИША ОД МАКСИМАЛНЕ ЕФЕКТИВНЕ КАМАТНЕ СТОПЕ ИЗ ЧЛАНА 11Б ОВОГ ЗАКОНА;

3) ако уговор о кредиту не садржи обавезне елементе из члана 19. став 1. овог закона;

4) ако уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна не садржи обавезне елементе из члана 20. став 1. овог закона;

5) ако уговор о лизингу не садржи обавезне елементе из члана 21. став 1. овог закона;

6) ако уговор о издавању и коришћењу платне картице не садржи обавезне елементе из члана 22. став 1. овог закона;

6А) АКО ЈЕ УГОВОРЕНА НАКНАДА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПЛАТНЕ КАРТИЦЕ ВИША ОД МАКСИМАЛНОГ ИЗНОСА ИЗ ЧЛАНА 22. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА;

6Б) АКО ЈЕ УГОВОРЕНА ПРОВИЗИЈА ЗА ПОДИЗАЊЕ ГОТОВИНЕ СА БАНКОМАТА ДРУГЕ БАНКЕ ВИША ОД МАКСИМАЛНОГ ИЗНОСА ИЗ ЧЛАНА 22. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНА;

7) ако уговор о депозиту не садржи обавезне елементе из члана 23. став 1. овог закона;

8) ако уговор о отварању и вођењу рачуна не садржи обавезне елементе из члана 24. став 1. овог закона;

9) ако уговори променљиву номиналну каматну стопу супротно члану 26. ст. од 1. до 3. овог закона или се не придржава уговорених услова;

10) ако не прибави писмену сагласност за измену обавезних елемената уговора, односно једнострано измени услове из уговора или једнострано раскине, односно откаже уговор (члан 28. овог закона);

11) ако корисника не обавести о измени уговорене променљиве номиналне каматне стопе и променљивих елемената који утичу на висину других новчаних обавеза пре почетка њихове примене, односно периодично у складу са уговором и не наведе датум од када се ти елементи примењују (члан 29. ст. 1. и 4. овог закона);

12) ако уз обавештење о измени променљиве номиналне каматне стопе бесплатно не достави измењени план отплате кредита/лизинг накнаде (члан 29. ст. 2. и 3. овог закона);

13) ако не примени званични средњи курс при одобравању кредита/лизинга индексираног у иностраној валути, односно при њиховој отплати (члан 34. овог закона);

14) ако не примени исти метод обрачуна камате на положени наменски депозит који је примењен и на обрачун камате на износ одобреног кредита (члан 35. овог закона);

15) ако наплати накнаду за превремену отплату супротно члану 36. овог закона;

16) ако кориснику не омогући да подигне средства са свог рачуна у готовини, односно ефективном страном новцу без наплате посебне накнаде (члан 37. став 1. овог закона);

17) ако кориснику не омогући да без наплате посебне накнаде подигне средства са свог рачуна одмах после евидентираног прилива средстава (члан 37. став 2. овог закона);

18) ако кориснику не омогући да износ већи од 600.000 динара подигне без накнаде најкасније у року од два дана (члан 37. став 3. овог закона);

19) ако кориснику не омогући да девизна средства чији је износ у динарској противвредности по званичном средњем курсу Народне банке Србије већи од 600.000 динара подигне без накнаде најкасније у року од два дана (члан 37. став 4. овог закона);

20) ако кориснику наплати накнаду за гашење рачуна (члан 37. став 5. овог закона);

21) ако кориснику наплати накнаду за гашење платне картице (члан 38. став 8. овог закона);

22) ако уступи потраживање супротно члану 39. овог закона;

23) ако не поступи на начин из члана 54. овог закона.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик Иван Јовановић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити корисника финансијских услуга.

(Proposal of the Law amending and completing the Law on Financial Services Consumer Protection).

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

Споразум о стабилизацији и придруживању, **Наслов VI** – Усклађивање прописа, примена права и правила конкуренције, члан 78. Заштита потрошача

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

Општи рок за усклађивање законодавства према члану 72. Споразума о стабилизацији и придруживању

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

Потпуно усклађено

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

У Националном програму за усвајање правних тековина ЕУ (2013-2016), у делу који се односи на Способност преузимања обавеза из чланства у ЕУ у поглављу – 3.28 Здравствена заштита и заштита потрошача – 3.28.1 Заштита потрошача, с обзиром да у Закону о заштити корисника финансијских услуга („Сл. гласник РС“, бр. 36/2011) није у потпуности извршено усклађивање

законодавства у области заштите корисника финансијских услуга са Директивом 48/2008/ЕЗ о кредитирању потрошача, планирано је да се приступи активностима на припреми предлога измена и допуна овог закона, како би се благовремено обезбедило његово даље усклађивање са овом Директивом.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Уговор о функционисању ЕУ, Наслов XV – Заштита потрошача, члан 169.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Directive 2008/48/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on credit agreements for consumers and repealing Council Directive 87/102/EEC
(Директива 2008/48/ЕК Европског парламента и Савета од 23. априла 2008. године о уговорима потрошачких кредита и укидању Директиве Савета 87/102/ЕЕЦ)

Извршено је усклађивање у потпуности.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима /

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност, /

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније /

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

Будући да има секундарних извора права ЕУ са којима се пропис усклађује, уз овај предлог закона се доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 9. октобар 2015. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Иван Јовановић

Табела усклађености

1. Назив прописа Европске уније : Директива 2008/48/ЕК Европског парламента и Савета од 23. априла 2008. године о уговорима потрошачких кредита и укидању Директиве Савета 87/102/ЕЕЦ <i>Directive 2008/48/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on credit agreements for consumers and repealing Council Directive 87/102/EEC</i>		2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32008L0048				
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Народни посланик Иван Јовановић		4. Датум израде табеле: 9. октобар 2015. године				
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог закона о изменама и допунама закона о заштити корисника финансијских услуга. (Proposition of the Law amending and completing the Law on Financial Services Consumer Protection).		6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: Нема.				
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:						
а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ¹	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености

¹ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
чл. 3.а)	„потрошач“ означава физичко лице које у трансакцијама покреивеним овом Директивом врши у сврхе која је ван његове делатности, пословања или професије;	чл. 1.	9) корисник финансијске услуге (у даљем тексту: корисник) јесте физичко лице, правно лице или предузетник који користи или је користио финансијске услуге, или се даваоцу финансијских услуга обратио ради коришћења тих услуга;“	ПУ		Предлагач закона је проширио заштиту на правна лица и предузетнике
чл. 3.(i)	„ефективна каматна стопа“ означава укупну цену кредита коју сноси потрошач изражену кроз годишњу стопу отплате укупног износа кредита, укључујући и трошкове поменуте у члану 19. (2) уколико се могу применити;	чл. 2.	<p style="text-align: center;">члан 11а</p> <p>Максимална ефективна каматна стопа у складу са овим законом је један процентни поен нижа од стопе затезне камате утврђене законом којим се уређује затезна каматна стопа.</p> <p style="text-align: center;">Стамбени кредити члан 11б</p> <p>Максимална ефективна каматна стопа на стамбене кредите у складу са овим законом не може бити већа од просечне каматне стопе на одобрене стамбене кредите у Републици Србији, на дан 31. децембра 2012. године, увећане за један процентни поен, при чему не може бити већа од 6% за стамбене кредите изражене у страниј валути.</p> <p>Корекција максимално дозвољене каматне стопе из става 1. овог члана врши се једном годишње са датумом 31. децембар.</p> <p>Просечну каматну стопу из става 1. овог члана обрачунава и објављује Народна банка Србије.</p>	ПУ		Предлагач закона ближе одређује на који начин се утврђује максимална ефективна каматна стопа а посебно код стамбених кредита.